

**SIMPOZIJUM
ENTOMOLOGA
SRBIJE 2009**

**SYMPOSIUM OF
ENTOMOLOGISTS
OF SERBIA 2009**

**SOKO BANJA
SEPTEMBER 23-27, 2009**

**FIZIOLOŠKA DIFERENCIJACIJA POPULACIJA GUBARA
LYMANTRIA DISPAR L. U ODGOVORU NA NUTRITIVNI STRES**

MRDAKOVIĆ MARIJA, NENADOVIĆ VERA, PERIĆ-MATARUGA VESNA., ILIJIN LARISA,
VLAHOVIĆ MILENA, MIRČIĆ DEJAN I LAZAREVIĆ JELICA

Institut za biološka istraživanja "Siniša Stanković",
Bulevar despota Stefana 142, Beograd, Srbija
Email: mm1507@ibiss.bg.ac.rs

U radu su ispitivani odgovor masa larvi V stupnja i specifične aktivnosti digestivnih enzima (ukupnih proteaza, tripsina, leucin aminopeptidaze, α -glikozidaze i lipaze) na nutritivni stres (taninska kiselina) kod larvi gubara *Lymantria dispar* L., poreklom iz trofički različito adaptiranih populacija (hrastova i bagremova šuma).

Iz hrastove (32 legla) i bagremove (26 legala) populacije formirane su četiri eksperimentalne grupe (HK, HT, BK, BT) tako što je iz svakog jajnog legla (ful sib) određen broj larvi gajen na kontrolnoj dijeti i na dijeti sa dodatkom 5% taninske kiseline, (5% na masu suve supstance dijete).

Prisustvo 5% taninske kiseline u dijeti značajno je smanjilo mase larvi po ulasku u V stupanj i mase larvi 3. dana V stupnja kod larvi poreklom iz obe populacije. U prisustvu taninske kiseline u dijeti pokazano je značajno smanjenje specifičnih aktivnosti endoproteaza kod larvi poreklom iz obe populacije i značajno smanjenje specifične aktivnosti α -glikozidaze kod larvi poreklom iz hrastove populacije. Specifična aktivnost lipaze značajno je veća kod larvi poreklom iz obe populacije u prisustvu 5% taninske kiseline u dijeti.

Za ispitivane mase larvi nisu pokazane značajne razlike uslovljene različitim populacionim poreklom dok je prisustvo taninske kiseline u dijeti značajno uticalo na variranje ispitivanih osobina. Uočava se odsustvo značajne interakcije "populacija \times tretman", odnosno odsustvo lokalne adaptacije. Za specifične aktivnosti digestivnih enzima dobijene su značajne razlike uslovljene kako različitim populacionim poreklom, tako i prisustvom taninske kiseline u dijeti. Značajna interakcija "populacija \times tretman" (lokalna adaptacija) pokazana je za specifičnu aktivnost α -glikozidaze i specifičnu aktivnost lipaze.